

Thor Grabow i gang med rivning af oxydgul på en såkaldt "trevalse" (en rulle med tre valser af stål). Denne form for valse giver den bedste og mest homogene maling. Foto: Maria Grabow.

FREMSTILLING AF LØDIG LINOLIEMALING

Af Thor Grabow, indehaver af Original Linoliemaling

Farver er ikke blot farver – ordentlige farver er godt håndværk. I flere århundreder er linoliefarver tilvirket ved rivning, først i hånden og senere på trevalse. Det er en fremstillingsform, der både er logisk, enkel og efter alt at dømme stadigvæk uovertruffen.

I Original Linoliemaling holder man fast i den historiske fremstillingsvis, også selvom der ligger et stort arbejde bag, og arbejdsdagen ofte byder, at man er smurt ind i maling fra "top til tå".

Stil krav til kvaliteten

Man kan sige, at livet er for kort til at male, i hvert fald hvis det skal gøres for ofte - derfor er det også vigtigt at stille krav til kvaliteten af sin linoliemaling - men det sker desværre alt for sjældent! Indimellem oplever vi at blive fravalgt til fordel for de billigere alternativer. Ærgerligt for brugeren, for oftest købes i stedet en maling, der kræver en meget tidligere genbehandling, og er det så de sparede kroner værd?

En lødig linoliemaling

En lødig linoliemaling er meget pigmentholdig og helt fri for moderne tonefarve. Tonefarve beskytter minimalt mod solens UV- bestråling og bliver hurtig flad og kedelig at se på.

Linoliemaling skal være fri for opløsningsmidler – det er unødvendigt og vil i det udendørs arbejde medføre, at malingen påbegynder sin forvitring for tidligt.

Unødvendige fyldstoffer bør undgås, da det giver dårligere dækkeevne og hurtigt en kraftig falmen – en ellers billig maling at fremstille. Når jeg skriver unødvendige fyldstoffer, er det ikke for at sløre egen produktion. Jeg tilstår gerne, at vi anvender kridt i nogle af farverne, men det er som et hjælpestof for at kunne lede eks. meget tynde farver gennem valsen. Kridt i moderate mængder er iøvrigt ikke noget problem, såfremt kridtet rives godt ind i farven – det giver en god slibebund.

Linoliemalingen skal være fri for alkyd (syntetisk harpiks), da dette er en lak, og diffusionsåbenheden nedsættes helt eller delvist. Lak forhindrer malingen i at udføre sin gavnlige forvitring – og kan medføre et

større forarbejde inden næste genbehandling, eks. afskallende maling, der skal skrubes af, fugtproblemer, råd m.v.

Og så det altafgørende: *Rivning* af farven. Ved en rivning forstås ganske enkelt, at pigmentet findeles og pakkes ind/mættes i olie – pigmentet rives ind i olien.

Rivning giver længere genbehandlingstid

Den revne farve har en længere levetid end den urevne og beskytter underlaget bedst. Det kan være lidt svært at forklare, men jeg vil alligevel gøre forsøget.

Det rå pigment er stort og groft og vil ved oprivning nok blive omsluttet af olie, men aldrig mættet. Når der stryges med en maling, som ikke er revet, vil de grove og tunge pigmenter rage ud over selve malingsfilmen. Ikke noget problem i starten, men når olien på pigmentets overflade forgår, vil det straks begynde at suge fugt, blive tungere og i frostens komme let blive kastet af. De faldne pigmenter efterlader et hul i malingsfilmen, hvorigennem solens nedbrydende stråler har fri adgang, og træets nedbrydning kan begynde.

Ved den revne farve er sagen noget anderledes, for pigmenterne er små, oliemættede og ligger indbyrdes tæt. Alle pigmenter befinder sig indenfor den beskyttende homogene malingsfilm, som skal nedbrydes helt inden solen får adgang til underlaget. Den totale nedbrydningstid (forvitringen) er lang for en ordentligt revet linoliemaling, mens perioden er kort, førend et groft pigment i en urevet farve falder af.

Rivning af linoliefarve

Selve rivningen sker ved, at den oprørte farve af pigment, linolie og evt. lidt kridt rives i valsen. Valserrullerne, der roterer indbyrdes mod hinanden, transporterer roligt massen gennem værket, der sluttelig afsættes på knivbladet. Rivningen foretages 3-5 gange, alt afhængigt af pigmentets beskaffenhed. Udfaldet kaldes olierevet pasta, farvepasta eller blot pasta. Konsisten- sen er som kunstnerens tubefarver.

Pasta bliver til linoliemaling, når den røres med krystalfernis, som er en linolie kogt med sikkativ. Der tilsættes evt. yderligere lidt sikkativ for at fremme hærdeningen.

Billedet viser en sæk pigmenter med 25 kg zinkoxyd, samt 10 liter olierevet zinkoxydpasta (32 kg). Man fornemmer tydeligt, at sækkens indhold skal komprimeres betragteligt, førend det kan være i spanden sammen med godt 6 liter olie – et udmærket eksempel på, hvad en rivning medfører, nemlig fine, tætliggende og oliemættede pigmenter. Foto: Maria Grabow.

Pasta har lang levetid. Vi har kunder, der er vendt tilbage med beretninger om holdbarheder på op over 40 år. Rører man derfor kun den mængde maling op, som man skal bruge, vil man derved kunne gemme resten til en senere genbehandling. Med andre ord undgår man at aflægge genbrugsstationen endnu en visit

med indtørrede malingsrester – og spildte kroner.

En friskoprørt maling har i øvrigt de bedste tørreegenskaber, og råvarerne herfor kan snildt opbevares i skuret eller garagen, da de tåler frost. God fornøjelse med malerarbejdet!

Original Linoliemaling fremstiller olierevet pasta efter gammel, håndværksmæssig tradition. Firmaet leverer farverne til bl.a. Den Gamle By i Århus og Dyrehaven i København og handler både med private og erhverv.

Firmaets koncept er, at man køber farvepasta, krystalfærdig og sikkativ separat – men rører også gerne farven ind for den kunde, der ønsker en strygeklar maling.

At oprøre en maling er simpelt og kan foretages hjemme på køkkenbordet. Let forståelig vejledning medfølger, og har man spørgsmål, kan man ringe på tlf. 75 75 23 82. Kig forbi www.linolieshop.dk.

Original Linoliemaling

www.linolieshop.dk